

Boris Kagarlitskij: Om axeln mellan Moskva och Washington

(Ur [Links International Journal of Socialist Renewal](#), 3 mars 2025, och *Jacobin*, 6 februari 2025. Ursprungligen publicerad på ryska i [Rabkor](#). Översättning från engelska, Göran Källqvist.)

[Detta brev skickade Boris Kagarlitskij den 19 februari från straffkolonin i Torzjok, Ryssland, där han avtjänar ett fängelsestraff på 5 år för att ha ”rättfärdigat terrorism”. Som sådant täcker det inte den senaste utvecklingen, i synnerhet mötet mellan den ukrainske presidenten Volodymyr Zelenskyj och USA:s president Donald Trump. Den innehåller ändå viktiga insikter för att förstå vad som sker idag – *Links'* kommentar.]

Efter att TV:n hade tillkännagivit att vi nu skulle alliera oss med USA mot Europa uppstod en del förvirring bland internerna i fängelset IK-4. De mer väl belästa bland dem skyndade sig till biblioteket för att låna George Orwells *1984*. Det bildades snabbt en kö.

I själva verket är inte logiken bakom dessa händelser så svår. Den ryska härskande eliten är i desperat behov av stöd från Donald Trumps administration för att slingra sig ur den återvändsgränd som de har skapat. Problemet är att priset för hjälp kan bli oöverkomligt högt.

Som jag tidigare har skrivit styrs USA för första gången på många decennier av folk som inte anser sig vara bundna av de regler och skyldigheter som har funnits under hela 1900-talet. Det har diskuterats en hel del om ödet för det världssystem som [Immanuel] Wallerstein beskrev och för USA:s hegemoni. En del trodde att den hotades av Kinas uppsving, medan andra såg Rysslands politik som ett försök att ändra eller montera ner den globala världsordningen. Nu förstår vi att USA:s hegemoni förvisso upphör, men det som krossar den är den amerikanska administrationen själv – eftersom hegemoni är en börda av skyldigheter och ansvar som Trump vägrar bära.

Ett slut på hegemonin innebär inte att imperialismen upphör. Tvärtom bevittnar vi den allra mest aggressiva och skamliga sortens imperialism, där USA kommunicerar med sina grannar via ”piskans” politik. Washingtons nya linje är inriktad på herravälde och tar inte hänsyn till andras intressen eller rättigheter. Ryssland erbjuds öppet rollen av underordnad samarbetspartner i detta vågstycke – som riktar sig mot Kina, Europa och förvisso resten av världen, till och med inklusive Kanada.

Det verkar som om personerna vid makten i Moskva nästan inte har något annat val än att acceptera villkoren, speciellt som Trump kommer att hjälpa dem med Ukrainafrågan (i så måtto som det inte kommer i konflikt med hans egen grupps strävanden). Vid sidan av detta återstår bara hoppet om tur och de europeiska diplomaternas förmåga att hålla situationen under kontroll. Men det är uppenbart att det håller på att uppstå en axel mellan Moskva och Washington.

Problemet är att denna oförberedda och påtvingade stödjepunkt motsäger de ekonomiska, politiska och kulturella trenderna – inklusive de som den nuvarande regeringen odlar. Och det handlar inte bara om hur denna omställning kommer att tas emot av den patriotiska allmänheten, för vilken fientlighet mot amerikaner är en central ideologisk stöttepelare. Ännu viktigare är att Rysslands ekonomiska förbindelser är inriktade på Europa och Kina, medan USA inte ha så mycket att erbjuda

i gengäld. Ännu värre är att undanträngandet av ryska leverantörer från de europeiska marknaderna kommer att fortsätta under Trump.

Ryska företag drömmer om en normalisering av relationerna med väst, och kommer förvisso att få det – men i en form som bara kommer att förvärra saker och ting. Vad gäller politiken så tolererar Trumpadministrationen inte bara Rysslands nuvarande ledarskap, utan ser det som en förebild. En kompanjon som inte låter sig begränsas av den allmänna opinionen, inte bryr sig om oppositionen och till och med är likgiltig inför sitt eget lands ekonomiska intressen – en sådan kompanjon är perfekt. För de ryska liberaler som fortfarande tror att USA förkroppsligar det godas krafter kommer detta att bli en obehaglig uppenbarelse. Samma sak för de i det ”globala syd” som hade hoppats att Vladimir Putin skulle vara en allierad mot den amerikanska imperialismen. Men en sådan besvikelse var hursomhelst oundviklig.

Lyckligtvis finns det goda skäl att tro att närmandet mellan dessa två auktoritära projekt inte kommer att bli problemfritt. Det kommer till och med att möta motstånd på elitnivå. Det är osannolikt att de europeiska staterna kommer att låta sig bli helt åsidosatta av avtalsprocessen, vilket innebär att de kommer att ha kvar en del inflytande över händelserna. I Ryssland kommer de företagskretsar som är intresserade av band till Europa och Kina att bli tvungna att göra motstånd – om än med hjälp av byråkratisk lobbyverksamhet snarare än politiska medel. Inte ens i USA är trumpismens ställning så stabil som den verkade i november, efter Demokraternas kollaps i valet. Trots att den trumpistiska administrationen har visat en anmärkningsvärd oemottaglighet mot den allmänna opinionen, så kommer motståndet att öka samtidigt som det finns en aldrig tidigare skådad splittring av den härskande klassen.

Jag tror inte att vi är på väg mot en dyster epok med en segerrik totalitarism i samma anda som Orwells *1984*, utan istället en period med hård och ibland kaotisk kamp. Vi behöver bara inse hotet och förstå omfattningen.